

A terminoloxía en campos de especialidade tradicionais: tradición e innovación na hipoloxía

Fernando Groba Bouza

Universidade do Minho

UNIVERSIDADE
DE VIGO

O sector equino galego, a terminografía e a lexicografía

Dous apuntamentos históricos

Dúas consideracións socilingüísticas

Asociación de criadores
do cabalo de Pura Raza Galega

Metodoloxía

Vocabulario de morfoloxía, anatomía e citoloxía veterinaria (VMACV)

Dicionario da Real Academia Galega (2012) (DRAG)

Digalego. Diccionario de Galego (digalego)

Vocabulario de Ceibes no Monte (VCM)

“Minidiccionario ou glosario da rapa das bestas de Sabucedo” (MDGRBS)

“Vocabulario gallego-castellano” (VGC)

Tesouro Informatizado da Lingua Galega (TILG)

Corpus de Referencia do Galego Actual (Corga)

Termos que pugnan pola supervivencia

Rubio	Alazán
<p>[VMACV] pelaxe rubia f <i>Pelaxes en vacún</i> <i>es capa rubia</i> <i>en blond coat</i> <i>Vid.- pelaxe alazá</i></p> <p>[DRAG] rubio (feminino: <i>rubia</i>) <i>adxectivo 3 [Persoa, animal]</i> que ten o pelo, o cabelo ou as plumas tirando a vermello ou amarelento. <i>Ten seis galiñas rubias e un capón pedrés.</i> Tamén substantivo [persoa] <i>Os rubios adoitan ter a pel branca e moitas pencas.</i></p> <p>SINÓNIMOS roibo, roxo1</p>	<p>[VMACV] pelaxe alazá f <i>Pelaxes en équidos</i> SIN.- <i>pelaxe rubia [pop.]</i> <i>es capa alazana</i> <i>en chestnut coat</i></p> <p>[DRAG] alazán (feminino: <i>alazá</i>) <i>adxectivo 1 [Cabalo, egua]</i> de cor semellante á da canela. <i>Unha egua alazá.</i> substantivo <i>masculino 2 Cabalo desta cor. Ía montado nun alazán.</i></p>
<p>[digalego] rubio -bia 2^{adx} Que ten o cabelo, o pelo ou as plumas dunha cor entre castaña tirando a vermello e amarela tirando a vermello. Tm s.</p>	<p>[digalego] alazán <<i>ar al hizān ‘roxizo’</i>> ^{adx} Que ten o pelame entre amarelo e pardo, semellante á canela. Tm s, referido a cabalo ou a egua.</p>
<p>[VCM] Rubio: Cabalo que ten o pelo tirando a vermello; roibo.</p>	<p>[VCM] Alazán: Cabalo forte e de cor parecida á da canela.</p>
<p>[MDGRBS] non aparece</p>	<p>[MDGRBS] non aparece</p>
<p>[VGC] RUBIA: adj. Rubio de color rojo claro // Hemos oído esta palabra para designar a las yeguas, caballos o potros que tienen capa alazana clara. Esta expresión es muy frecuente en el Xistral, Gañidoira y Capelada.</p>	<p>[VGC] non aparece</p>
<p>Nº de ocorrencias no Corga: 3 no 2000 e 2010</p>	<p>Nº de ocorrencias no Corga: 25</p>
<p>Nº de ocorrencias no TILG: 3 no 1974 e 1983</p>	<p>Nº de ocorrencias no TILG: 42</p>

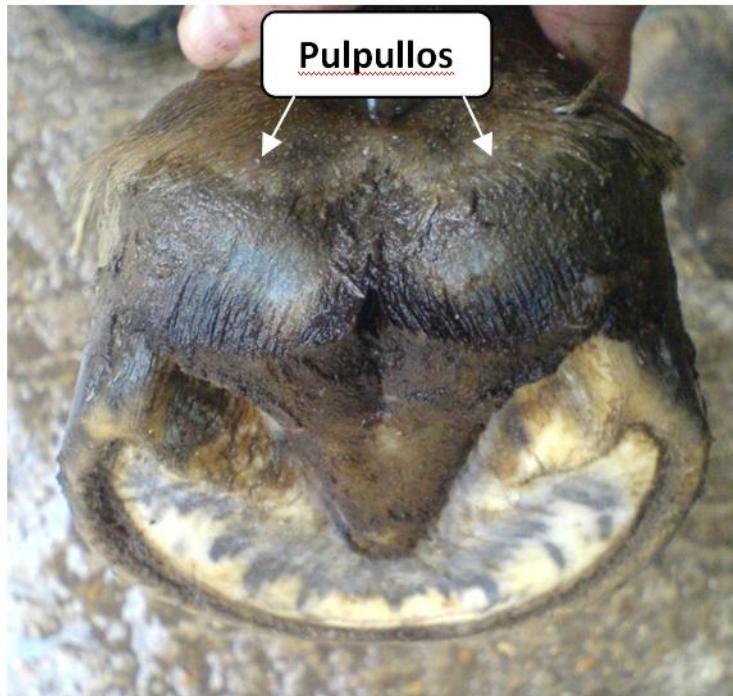
Termos que pugnan pola supervivencia

Pedrés	Ruzo-ruso-rucio	Tordo
[VMACV] non aparece nin <i>pedrés</i> nin <i>pelaxe pedresa</i>	[VMACV] non aparece nin <i>ruzo</i> nin <i>pelaxe ruza</i>	[VMACV] pelaxe torda f <i>Pelaxes en équidos</i> es capa torda en <i>gray coat; grey coat</i>
[DRAG] pedrés (feminino: <i>pedresa</i>) <i>adxectivo 1</i> [Animal] que ten mestura de cores negra e branca. <i>Un cabalo pedrés. Unha galiña pedresa.</i> SINÓNIMOS apigarado , gateado , pegarado , pego2 , pincharado	[DRAG] ruzo (feminino: <i>ruza</i>) <i>adxectivo De</i> cor parda clara, cana ou tirando a cana. OBSERVACIÓN: Aplícase fundamentalmente aos animais e ás persoas pola cor do pelo, ou ao pelo mesmo <i>Un cabalo ruzo. O neno ao nacer</i> <i>tiña o pelo ruzo. Ese vestido escuro, co tempo,</i> <i>tornoulle ruzo.</i>	[DRAG] tordo (feminino: <i>torda</i>) <i>adxectivo 1</i> [Animal] de pelo branco ou gris con penas negras animal. <i>Un cabalo tordo.</i>
[digalego] pedrés –esa 1. <i>adx</i> Que ten manchas de cor negra e branca. 2. <i>adx</i> Que ten unha cor máis escura ca a habitual. 3. <i>adx</i> Que ten o pelo negro e branco.	[digalego] ruzo –za <lat roscidu ‘mollado’? <i>adx</i> Que ten cor parda clara, branca ou tirando a branca.	[digalego] tordo –da <lat tordu <i>adx</i> Aplícase ao animal que ten o pelo branco ou gris con manchas negras.
[VCM] Pedrés: Cabalo branco e negro. Tordo.	[VCM] Ruzo: Que ten a capa de cor parda clara, branca ou tirando a branca. Cincento.	[VCM] Tordo: Dise da cabalaría que ten o pelo mesturado de branco e negro. Pedrés.
[MDGRBS] Pedrés (pedresa): dise da cor da besta na que predominan e se mesturan manchas de cor branca e negra, de modo semellante á cor da “pedra”.	[MDGRBS] non aparece	[MDGRBS] non aparece
[VGC] non aparece Nº de ocorrencias no Corga: 14	[VGC] non aparece Nº de ocorrencias no Corga: 1 <i>ruzo</i> e 20 <i>rucio</i> 1 <i>ruso</i>	[VGC] non aparece Nº de ocorrencias no Corga: 7
Nº de ocorrencias no TILG: 35	Nº de ocorrencias no TILG: 13 <i>ruzo</i> e 13 <i>rucio</i> 1 <i>ruso</i>	Nº de ocorrencias no TILG: 23

Termos que pugnan pola supervivencia

pulpullo~bulbo~pulpejo

corazón do casco~almofada do casco~ranilla

Termos que pugnan pola supervivencia

**cabezada de corda~cabezada de nós~cabresto~cabestro
jáquima-jákima**

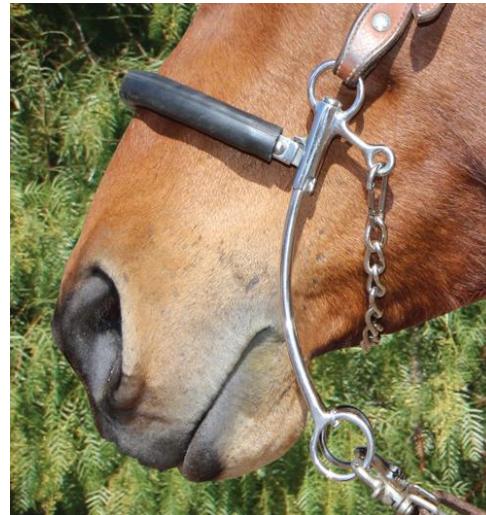
Termos patrimoniais rescatados

agostiño automático

calexa calexado-partido-raiado
 calqueiro

castaña-noz desoltarse-
dessoltarse gadañeiro serrar
 xema do rabo

Neoloxismos

Novos desafíos

Partes da ferradura

A terminoloxía en campos de especialidade tradicionais: tradición e innovación na hipoloxía

Universidade do Minho

UNIVERSIDADE
DE VIGO

Fernando Groba Bouza
MOITAS GRAZAS!!!